

FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA
FEDERALNO MINISTARSTVO FINANCIJA

NACRT
(Hitni postupak)

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DOBIT

Sarajevo, januar 2020. godine

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DOBIT

Član 1.

U Zakonu o porezu na dobit („Službene novine Federacije BiH“ broj 15/16) u članu 16. st. (1) i (2) mjenja se i glasi:

„(1) Finansijskim institucijama priznaju se rashodi po osnovu ispravki vrijednosti potraživanja bilansne aktive i rezervisanja za pokriće očekivanih kreditnih gubitaka za vanbilansne aktive koje se knjigovodstveno evidentiraju kroz bilans uspjeha, a koje su finansijske institucije izvršile u skladu sa računovodstvenim propisima, i rasporedile prema propisima nadzornih organa na nivo kreditnog rizika 3. Prihodi po osnovu umanjenja ispravke vrijednosti i rezervisanja uključuju se u poreznu osnovicu.

(2) Rashodi po osnovu ispravki vrijednosti potraživanja bilansne aktive kod kojih je nizak nivo kreditnog rizika (nivo kreditnog rizika 1 i 2) nisu porezno priznat rashod. Prihodi po osnovu umanjenja isključuju se iz porezne osnovice.“

Član 2.

U članu 18. stav (4) iza riječi „banke“ dodaje se zarez i riječi: „lizing društva“.

Član 3.

U članu 19. stav (1) iza riječi „imovinu“ dodaju je riječi: „i imovinu s pravom korištenja“

Iza stava (2) dodaje se novi stav (3) koji glasi:

„(3) Imovina s pravom korištenja amortizuje po stopama iz stava (2) ovog člana od prvog dana trajanja najma do kraja njenog korisnog vijeka odnosno do isteka perioda trajanja najma.“

Dosadašnji st. (3), (4), (5) i (6) postaju st. (4), (5), (6) i (7).

U dosadašnjem stavu (3) koji postaje stav (4) iza riječi „imovina“ dodaju je riječi: „i imovina s pravom korištenja“.

U dosadašnjem stavu (5) koji postaje stav (6) riječi „Dugotrajna imovina“ zamjenjuju se riječima: „Imovina iz stava (1) ovog člana“.

U dosadašnjem stavu (6) koji postaje stav (7) riječi „dugotrajne imovine“ zamjenjuju se riječima: „imovine iz stava (1) ovog člana,“

Član 4.

U članu 49. stav (3) briše se.

Dosadašnji st. (4) i (5) postaju st. (3) i (4).

Član 5.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

O B R A Z L O Ž E N J E

1. Ustavni osnov

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu III.1. tačka c), koji je izmijenjen Amandmanima VIII, LXXXIX i CVI, i člana IV.A.20.(1) j) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije donošenje propisa o finansijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije, a Parlament Federacije, uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona kojima se razrezuje porez ili na drugi način osigurava potrebno finansiranje.

2. Razlozi za donošenje zakona

Zakonom o porezu na dobit („Službenim novinama Federacije BiH“ br. 15/16) koji se primjenjuje od obračunskog period 2016.godine, uređuje se postupak i način oporezivanja pravnih lica za dobit koju ostvare u i izvan Federacije, odnosno Bosne i Hercegovine, kao i nerezidentnih pravnih subjekata za prihod koji se ostvari poslovanjem u Federaciji BiH, na način da se oslanja na računovodstvene propise odnosno međunarodne računovodstvene standarde i međunarodne standarde finansijskog izvještavanja kod utvrđivanja porezne osnovice.

Međutim, Upravni odbor Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika Federacije Bosne i Hercegovine kao ovlašteno tijelo kroz odredbe Zakona o računovodstvo i reviziji FBiH („Službene novine Federacije“ broj 83/09) donio je Odluke o objavljivanju i primjeni međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja kojom se određuje primjena standarda (MSFI 9 Financijski instrumenti, MSFI 15 - Prihodi od ugovora s kupcima, Pojašnjenja MSFI-ja 15 i MSFI 16 – Najmovi) u Federaciji Bosne i Hercegovine pri izradi finansijskih izvještaja koji se odnose na period koja počinje od 1.1.2019. godine i kasnije.

Usvajanjem novog međunarodnog računovodstvenog standarda *MSFI – 16 Najmovi*, koji je izmjenio i dopunio i druge računovodstvene standarde, a između ostalog i *MRS – 16 Nekretnine, postrojenja i oprema* kojim se uvodi nova kategorija imovine – *imovina s pravom korištenja* koja se amortizuje, potrebno je izmijeniti i dopuniti važeći Zakon o porezu na dobit da prepoznaje rashode na ime imovine s pravom korištenja odnosno amortizaciju iste. Naime, dosadašnji troškovi zakupa koje je imalo pravno lice bili su porezno priznat rashod, međutim primjenom MSFI-Najmovi, ovi troškovi se klasifikuju kao trošak amortizacije imovine s pravom korištenja, te zbog neprepoznavanja terminologije u važećem zakonu, imat će tretman porezno nepriznatog rashoda, te će povećati porez na dobit kod pravnih lica. Stoga se i predlaže u ovom zakonu da se izvrši dopuna člana 19. važećeg zakona koji uređuje troškove amortizacije, da bi se spriječio veći trošak za pravna lica i da bi i dalje troškovi zakupa odnosno trošak amortizacije imovine s pravom korištenja bili porezno priznati rashodi.

Nadalje, donošenjem *Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka* ("Službene novine Federacije BiH", br. 44/19) i Upustva za klasifikaciju i vrednovanje aktive, od strane Agencije za bankarstvo FBiH kao posljedica primjene MSFI 9 Financijski instrumenti, finansijske institucije (banke, mikrokreditne organizacije)

svoje rashode na ime ispravke vrijednosti bilanse aktive klasifikuju na nivoe kreditnog rizika 1, 2 i 3, umjesto dosadašnje pojedinačane i grupne procijene, te je iz tih razloga izvršeno usklađivanje terminologije iskazivanja rashoda u važećem zakonu.

Važeći zakon o porezu na dobit je uredio porezno priznavanje rashoda koji nastaju na ime kamata kroz pravilo „*istanjene kapitalizacije*“ od kojeg su izuzete finansijske institucije, koje su u momentu predlaganja važećeg zakona bile pod nadzorom Agencije za bankarstvo FBiH i Agencije za nadzor osiguranja FBiH, stoga u tadašnjem tekstu zakona nisu uključena lizing društva. Obzirom da su sad i lizing društva pod nadzorom Agencije za bankarstvo FBiH predlaže se izuzimanje iz ovog poreznog pravila, obzirom da agencije kontrolišu adekvatnost kapitala.

Pored ostalog brisana je odredba u važećem Zakonu koja je obavezivala pravna lica na dostavu finansijskog izvještaja Bilansa uspjeha u hard copy, koji su predavali i Poreznoj upravi FBiH i Finansijsko-informatičkoj agenciji (u daljem tekstu: FIA) u svrhu smanjenja administracije za porezne obveznike. Naime, Porezna uprava FBiH ima pristup bazi podataka FIA, te nije potrebna i dodatna dokumentacija. Pravna lica imaju zakonsku obavezu dostavljanja Bilansa uspjeha prema FIA-i, što je uređeno Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH.

3. Obrazloženje predloženih pravnih rješenja

Član 1. Ovim članom se mjenjaju stavovi (1) i (2) člana 16. važećeg Zakona, pri čemu je izvršeno usklađivanje terminologije rashoda koji nastaju kod finansijskih institucija koje su pod nadzorom Agencije za bankarstvo Federacije BiH.

Član 2. Ovim članom se vrši dopuna člana 18. stav (4) važećeg Zakona koji uređuje izuzimanje iz pravila istanjene kapitalizacije, na način da se dodaju lizing društva.

Član 3. Ovim članom vrše se izmjene i dopune člana 19. važećeg Zakona, koji uređuje priznavanje rashoda na ime amortizacije imovine pravnog lica kod utvrđivanja porezne osnovice, na način da se vrši dopunjavanje terminologije sa novousvojenim međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno pojma „*imovine s pravom korištenja*“ u svrhu umanjenja porezne osnovice.

Član 4. Ovim članom briše se stav (3) člana 49. važećeg Zakona koji je uređivao dostavljanje bilansa uspjeha kao dijela finansijskog izvještaja uz porezne prijave.

Član 5. Ovim članom se određuje stupanje na snagu ovog zakona.

4. Odredbe zakona koje se dopunjuju ili mjenjaju

Član 16.

(1) Finansijskim institucijama priznaju se rashodi po osnovu ispravki vrijednosti potraživanja bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama za koje postoji objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti, bez obzira da li se oni procjenjuju na pojedinačnoj ili grupnoj osnovi, koje su finansijske institucije izvršile u skladu sa

računovodstvenim propisima i propisima nadzornih organa. Prihodi po osnovu umanjenja ispravke vrijednosti i rezervisanja uključuju se u poreznu osnovicu.

(2) Rashodi po osnovu ispravki vrijednosti potraživanja bilansne aktive koja se procjenjuje na grupnoj osnovi i na bazi iskustva historijskog troška (latentni gubici –IBNR) nisu porezno priznat rashod. Prihodi po osnovu umanjenja IBNR isključuju se iz porezne osnovice.

(3) Osiguravajućim društvima i društvima za reosiguranje priznaje se kao porezno dopustiv rashod, rashod na ime formiranja matematičke rezerve, ukoliko su formirane u skladu sa propisima nadzornog organa.

(4) Osiguravajućim društvima i društvima za reosiguranje priznaje se kao porezno dopustiv rashod, rashod na ime formiranja tehničke rezerve osiguranja, izuzev matematičke rezerve, pod uslovima:

- a) da su formirane u skladu sa propisima nadzornog organa;
- b) da iznos povećanja rezerve u bilansu stanja tekućeg u odnosu na prethodni period ne prelazi 20%

(5) Rashodi koji prelaze iznose utvrđene prema odredbama ovog člana predstavljaju porezno nepriznat rashod, i ne mogu se prenositi u budući porezni period.

Član 18.

(1) Finansijski rashodi na ime kamate ili njenog funkcionalnog ekvivalenta po finansijskim ugovorima i instrumentima uzetim od povezanih lica, predstavljaju porezno priznat rashod na način definiran ovim članom.

(2) Ukoliko odnos stavki ukupnih obaveza po osnovu finansijskih ugovora i upisanog kapitala u sudski registar poreznog obveznika prelazi odnos 4:1, finansijski rashodi koji se mogu pripisati iznosu koji prelazi odnos 4:1 predstavljaju porezno nepriznat rashod.

(3) Porezno nepriznati rashodi iz stava (2) ovog člana ne mogu se prenositi iz jednog poreznog perioda u drugi.

(4) Ovaj član se ne primjenjuje na banke i osiguravajuća društva.

Član 19.

(1) Kod utvrđivanja porezne osnovice, priznaje se obračunata amortizacija primjenom proporcionalne metode amortizacija na dugotrajnu imovinu na način propisan ovim članom.

(2) Porezno priznate stope amortizacije dugotrajne imovine iznose:

- a) građevinski objekti - 5% ,
- b) ceste, komunalni objekti, željeznica - 10% ,
- c) oprema, vozila, postrojenja - 15%,
- d) oprema za vodoprivredne, vodovodne i kanalizacijske sisteme - 15%,
- e) hardver i softver i oprema za zaštitu okoliša - 33,3%
- f) višegodišnji zasadi - 15%,
- g) osnovna stada - 40% i
- h) nematerijalna imovina - 20%.

(3) Rashodi amortizacije se priznaju u porezne svrhe samo kada je vlastita dugotrajna imovina u upotrebi i kojom se obavlja djelatnost od strane poreznog obveznika.

(4) Ukoliko je nabavna cijena imovine manja od 1.000 KM, njena nabavna vrijednost može se u cijelosti odbiti u godini u kojoj je ta imovina nabavljena.

(5) Dugotrajna imovina koja je u cijelosti otpisana, ali se i dalje vodi u evidencijama do momenta otuđenja ili uništavanja, ne može se ponovo procjenjivati i na istu obračunavati amortizacija i priznati u porezne svrhe.

(6) Rashodi nastali na ime umanjenja vrijednosti dugotrajne imovine, koji se utvrđuju kao razlika između neto sadašnje vrijednosti i njene procijenjene nadoknadive vrijednosti, priznaju se kao porezno dopustiv rashod u poreznom periodu u kojem je ta imovina prodana ili uništena uslijed više sile.

Član 49.

(1) Porezni obveznici dužni su da pravilno i tačno popunjenu poreznu prijavu, podnesu nadležnoj organizacionoj jedinici Porezne uprave u roku od 30 dana po isteku roka propisanog za podnošenje godišnjih finansijskih izvještaja.

(2) Porezna prijava iz stav (1) ovog člana uključuje Prijavu poreza na dobit, Porezni bilans i drugu dokumentaciju propisanu ovim zakonom.

(3) Uz poreznu prijavu iz stava (1) ovog člana porezni obveznik iz člana 3. st. (2) i (3) ovog zakona podnosi i bilans uspjeha.

(4) Ukoliko ukupni iznos transakcija poreznog obveznika iz člana 44. ovog zakona prelazi iznos od 500.000 KM u poreznom periodu, porezni obveznik je dužan nadležnoj organizacionoj jedinici Porezne uprave podnijeti uz poreznu prijavu i poseban pregled tih transakcija.

(5) Federalni ministar finansija će Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dobit propisati sadržaj i oblik porezne prijave i poreznog bilansa.

5. Finansijska sredstava

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.